

POHVALE ZA

Otkrijete stil učenja vašeg djeteta

"Svega oko 5 posto populacije je uvjereneno da može ostvariti svoje snove. Poticanje talenata, interesa... najbolji je način da se u djetinjstvu iznjedre jedinstvene sposobnosti svake osobe... Ova knjiga je oruđe koje kod vašeg djeteta može potaknuti taj proces."

**- David D'Arcangelo, predsjednik korporacije
Enterport i autor knjige i *Wealth Starts at Home***

"Nema većeg dara kojeg biste mogli dati svojoj djeci od pomoći da shvate da nemaju problem - da su posebna upravo kakva jesu. Mariaemma Willis i Victoria Kindle Hodson pokazuju roditeljima i učiteljima kako učiniti upravo to - poučavati i poticati djecu s različitim stilovima učenja. Djeca su vrijedna tog truda."

**- Jane Nelsen, Ed. D., koautor serije
POSITIVE DISCIPLINE**

"Kao roditelji znamo da je ponekad neka škola ili čak određeni učitelj prikladniji za neku djecu od drugih. Djeca (a i odrasli također!) često doživljavaju teško uklapanje kao negativnu poruku o tome tko su, a to teško okruženje čini još izazovnijim. Ova knjiga veliča činjenicu da smo svi jedinstveni te da možemo doprinositi i učiti na svoj vlastiti način i nudi veoma specifične sugestije za učenike kojima se čini da se ne uklapaju. To je veoma ohrabrujuće!"

**- Jody McVittie, dr. med., liječnik obiteljske
medicine i edukator za roditelje**

"Naš rad s roditeljima i djecom po cijelom svijetu (kao i s našom vlastitom djecom) uvjerava nas da svako dijete ima svoj vlastiti jedinstveni skup intelektualnih i emocionalnih darova, te tako uči i razvija se na svoj vlastiti jedinstveni način. Roditelji koji shvate principe u ovoj knjizi, bit će bolji roditelji!"

**- Richard i Linda Eyre, autori knjige
*Teaching Your Children Values***

"*Otkrijete stil učenja vašeg djeteta* je informacija od najveće pomoći koju sam našla i kao roditelj i kao stručnjak. Smjesta sam shvatila kako je svako od moje djece najsposobnije učiti i koristila sam ideje iz knjige da bih napravila najbolje okruženje za učenje i poduprla svako od njih. To me je oslobodilo tolikog stresa s domaćim zadaćama i pomoglo mojoj djeci da se istaknu u školi, da neprestano pričam o tome s roditeljima u svojim roditeljskim grupama. Svaki roditelj školskog djeteta treba pročitati ovu knjigu!"

- **Deborah Critzer, PositiveParenting.com**

"Vjerujem da će svaki roditelj i svaki učitelj otkriti da je ova knjiga neprocjenjivo oruđe u izvršavanju najvećeg zadatka s kojim se suočavamo: podizanja naše djece."

- **Clayton C. Barbeau, M. A., MFCT,**
- **Autorica knjige *How to Raise Parents***

"Ovo je neophodna knjiga za učenike koji se školuju kod kuće. Zalazi mnogo dublje od drugih filozofija o stilovima učenja te nudi uvide i znanja provjerene u praksi autoričnih radova sa stotinama stvarnih obitelji. Sadržaj ove knjige je izmijenio život naše obitelji!"

- **Michael i Mary Leppert, autori almanaha**
***Homeschooling, 2000-2001* i izdavači novina za učenje**
kod kuće *The Link*

OTKRIJETE STIL UČENJA
VAŠEG DJETETA

OTKRIJETE STIL UČENJA VAŠEG DJETETA

Svako dijete uči na sebi jedinstven način -
Ovdje je ključ kako da svako od njih uči
uspješno

Mariaemma Willis i Victoria Kindle Hodson

OSTVARENJE
2004

Biblioteka
POMOĆ U RAZVOJU I UČENJU

Naslov izvornika: **“Discover Your Child’s Learning Style”**

Copyright © 1999 by Mariaemma Willis and Victoria Kindle Hodson

First published in the United States by Prima Publishing,
Member of Crown Publishing Group
Prvi izdavač je Prima Publishing, SAD, član Crown Publishing Group

© Za hrvatsko izdanje: Ostvarenje d.o.o.

Copyright za fotografije u knjizi © Tony Stone (str. 1 lijeva, 41 desna), © Photodisc (str. 1 desna, 66, 209 desna), © Comstock (str. 41 desna, 209 lijeva) i © Corbis (str. 66 lijeva).

Prijevod: Davor Stančić
Stručno uređivanje: Ilona Posokhova
Lektura: Martina Sviben

Tisak: Kratis d.o.o.
I. izdanje: studeni, 2004.

Nakladnik:

OSTVARENJE d.o.o., Donji Vukojevac 12, 44272 Lekenik
tel/fax: 044 732-228, 732-230
<http://razvojdjeca.crolink.net> <http://ostvarenje.crolink.net>
ostvarenje@hi.htnet.hr

ISBN: 953-6827-25-5

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 37.018.1(035)
159.953.5(035)

WILLIS, Mariaemma

Otkrijte stil učenja vašeg djeteta: svako dijete uči na sebi jedinstven način - ovdje je ključ za uspješno učenje za svakoga / Mariaemma Willis i Victoria Kindle Hodson ; <prijevod Davor Stančić>. -
1. izd. - Lekenik : Ostvarenje, 2004. -(Biblioteka Pomoć u razvoju i učenju)

Prijevod djela: Discover your child's learning style. - Bibliografija. - Kazalo.

ISBN 953-6827-25-5

1. Kindle Hodson, Victoria
I. Učenje -- Djeca
II. Učenje -- Djeca --
Psihološki savjetnik
441019172

Naš cilj:

Poticanje iskustava koja svakom djetetu omogućuju uspjeh u učenju.

Nanovo potaknite ili podržite u djetetu samousmjerenog gorljivog učenika

Ključ uspjeha u učenju Profil stila učenja

OTKRIJTE DJETETOVU

Dispoziciju · talente · interese · modalitet · okruženje

Koristi:

Stvara osobu koja:

Zna svoje jake strane i ciljeve

Zna što voli raditi

Gorljiv je i samousmjeren učenik

Koraci: Udite u tim · napravite profil · započnite trening uspješnog učenja

SADRŽAJ

<i>Zahvale</i>	<i>xi</i>
<i>Uvod</i>	<i>xv</i>
Dio I Uđite u tim	1
1. Gorljiv učenik	3
2. Uspjeh za svako dijete	13
3. Kome je stalo?	23
Dio 2 Napravite profil	41
4. Profil učenja: početak	43
5. Dispozicije: kako nas svijet vidi	65
a. Dispozicija izvođenja: kretanje	75
b. Dispozicija proizvođenja: organiziranje	83
c. Dispozicija iznalaženja: Otkrivanje	91
d. Dispozicija ophođenja/nadahnjivanja: interakcija	99
e. Dispozicija razmišljanja/stvaranja: Stvaranje	105
6. Talenti: naši prirodni darovi	111
7. Interesi: lako ih je previdjeti	135
8. Modalitet: više od auditornog, vizualnog ili kinestetičkog	143
9. Okruženje: više od klupa i četiri zida	161
10. Sve zajedno	179
11. Daljnje aktivnosti	197
Dio III Trening za uspjeh	209
12. Ostanite u formi	211
13. Što je s djecom s teškoćama u učenju?	229
14. Kako razgovarati s djetetovim učiteljem	251
15. Obrazovanje za stvaran svijet	261
<i>Epilog: Par misli za kraj</i>	275
<i>Dodatak I. Upitnik profila stila učenja</i>	277
<i>Dodatak II — izvor</i>	295
<i>Reference</i>	309
<i>Kazalo</i>	313
<i>O autoricama</i>	322

Victoria

Ova je knjiga bila moguća zahvaljujući potpori i nadahnuću mnogih ljudi: mog muža, Stana Hodsona, koji je pridonio svojim znanjem o postupku pisanja i ohrabrenjem uzrokovanim njegovim dubokim uvjerenjem u važnost knjiga radi pomaganja ljudima da se susretnu s velikim idejama; mog sina, Briana Hagoskia, čiji me je stil učenja prvi uveo u neiscrtano područje obrazovanja i čija me sposobnost da se prihvati izazovnih zadataka u učenju raduje i nadahnjuje; moje majke, Pauline Kindle, koja me je hrabrila da slijedim svoje interese, čak i kad je to stvaralo financijske teškoće našoj obitelji i koja je zajedno s mojim sestrama, Kathy La Lone i Ginger Desy, te njihovim obiteljima, čitala moj rad i 30 godina slušala moje ideje o obrazovanju.

U sjećanje na mog oca, Douglasa Kindlea, kojem sam se nadala dati prvi primjerak ove knjige. Njegove priče o vlastitim iskustvima sa školom su me duboko dirnule i dale mi hrabrost i uvjerenje da podignem glas kao zagovornik individualnih dječjih potreba u učenju.

U sjećanje na Dorothy Jayne Wright, učiteljicu mog života, koja je sama utjelovljivala odnos s djetetom o kojem u ovoj knjizi govorim - doživljavala me je sposobnom i obraćala mi se kao da to i jesam.

Mentorima i prijateljima - Patty Van Dykeu, nadarenoj terapeutkinji koja je čitala rukopis u različitim stupnjevima napretka da bi davala savjete iz svog radnog iskustva s pojedincima i obiteljima; Ellie Pope, terapeutkinji koja je više od desetljeća sa mnom dijelila svoje neprocjenjivo razumijevanje pojedinaca i obitelji; Susani Hansberry, dobroj prijateljici kao i izuzetnoj učiteljici te stručnoj suradnici koja je 25 godina zagovarala potrebe djece u javnim školama i stvarala inovativne materijale i programe; Soniji Nelson, dragoj prijateljici i učiteljici koja je davala postojano ohrabivanje i potporu; T. K. V. Desikacharu, mentoru koji mi je pomogao shvatiti značaj rada na stilu učenja i ohrabrio me da se prihvatim izazova pisanja ove knjige.

Mariaemma:

Ronu Willisu, mom mužu, bez čije ljubavi i pomoći moj rad ne bi bio moguć i čija stručnost mi uvijek priskače kad osjetim da bih najradije bacila računalo kroz prozor.

Michaelu Pelullou, mom ocu koji mi je uvijek govorio da mogu biti što god hoću i mojoj majci, Josephini Pelullo, koja se odazvala na potrebe mog stila učenja, učeći me čitati i pisati kad mi je bilo tri godine.

Peteru Krasuckiju, koji mi je prije gotovo 30 godina, kad mi je već bilo zlo od "igranja škole", rekao da bih bila luda da ostavim koledž - hvala što si me vratio na stazu! Zbog tebe volim ovo što danas radim.

Nancy Chaconas i Joodi Lee, za vašu neprestanu vjeru u mene - vi ste godinama bile izvor nadahnuća; Rosi Marie Helling i Valeriji Kahle, za vaš postojan entuzijizam i ohrabrujuće riječi; Joyce i Lee George, za 10 godina provjeravanja materijala, korekture, skeniranja slika, sakupljanja i uvezivanja i tone moralne podrške!

Sestri Mary Noel, SSND, mojoj učiteljici u osmom razredu, koja je pazila da "slabi učenici" dobiju svoje svijetle trenutke, obznanjujući i uprežući njihove individualne talente. Iako ona to vjerojatno ne zna, ona je bila prva koja me je učila da je svatko na svoj način "bistar".

Mojim vlastitim nadarenim trenerima, Dr. Barbari R. Bishop, Chucku Baueru, Charlou Stuartu, Bunny Vreeland i Chellie Campbell koji su na mnoge načine izmijenili moj život.

I mojoj dragoj tetki Lini (Carolini Scelso), koja u svojim osamdesetima nastavlja svakodnevno biti predstavnik doživotnog, gorljivog, samousmjerenog učenika!

Zajedničke zahvale:

Lindi i Christopheru Selvey, za čitanje i korekturu, za njihov entuzijizam i ohrabivanje i zato što su naši najveći navijači!

Marilyn Moslwy, Lynni Nelson, Marey Noren, Patriciji Flanigan i Patriciji Funchess, koji su prepoznali i poduprli naš rad prije nego smo mi same shvatile njegovu punu važnost; Johnu Whitakeru, Richardu F. X. O'Connoru, Suzanni Lopez i Viviani i

Davidu Mooru, za njihovu potporu, savjete i velikodušno posvećeno vrijeme.

Mary i Michaelu Leppert jer su dali odskočnu dasku našem radu i poticali nas! Jamie Miller u Primi zbog prepoznavanja potencijala u našem radu i zato što ga je provela do objavljivanja. Libby Larson i Rosaleen Bertolino, našim izdavačima u Primi - toliko cijenimo njihovu nevjerojatnu vještinu i osjetljivost za naš rad.

Teresi Andrade, koja svakodnevno s ljubavlju poučava djecu u razredu, usprkos nevjerojatnim zaprekama - to što je u ovoj knjizi, ona već ima u srcu - nikada joj se ne možemo dovoljno zahvaliti; Dee (Linda) Gardner, Sharon Fleur, Francine Burns i bezbrojnim drugim učiteljicama i učiteljima, koji iskreno vole svoje učenike i trude se iz svakog od njih izvući najbolje.

Roditeljima i obiteljima, koje su nam povjerile svoju djecu i brojnoj djeci koja su nas poučila lekcijama koje daleko nadilaze bilo kakav udžbenik.

I srdačno zahvaljujemo svima vama, koji ste nas priznali, podržavajući naš rad.

Suradnja stilova

Konačno bismo voljele dati primjedbe na naše vlastite stilove učenja i suradnju koja je omogućila ovu knjigu.

Victoriji - nastavljam biti zapanjena vizualnim i umjetničkim elementom koji unosi u naš rad. Naravno, ponekad taj dar može uzrokovati kaos za osobu mog stila učenja! Međutim, njene kreativne sposobnosti su to što daje našem radu značenje i dubinu i koje bez njih ne bi bile moguće. I zbog nje imam veće razumijevanje misaono/kreativne osobe. Izuzetno sam zahvalna "slučajnosti" koja nas je prije 10 godina sastavila.

Mariaemmi - zahvalna sam za njeno neumorno obraćanje pažnje na detalje, organiziranje i planiranje - vidove procesa pisanja koji me izluđuju. Ne mogu ni zamisliti gdje bi sada bila ova knjiga bez njenih dobro izvježbanih proizvodnih vještina. Također joj zahvaljujem što godinu za godinom održava našu filozofiju obrazovanja živom u praktičnom, svakodnevnom životu i što uvijek vjeruje da ćemo naći slušateljstvo za ovaj rad.

"Mogu to napraviti, sviđa mi se." "Bilo je lako hvatati bilješke na satu biologije." "Škola je sada tako zabavna." Ovo su samo neka od svjedočenja djece (a ima ih još više od strane roditelja i učitelja), koja su koristila metodu učenja otkrivenu u ovoj knjizi.

Djeca se rode s nevjerojatnom gorljivošću i sposobnošću učenja. Naš je cilj osigurati oruđe da vam pomognemo održati u djetetu tu živu motivaciju za učenjem. Možda mislite da to nije vaš posao jer niste učitelj. Međutim, nakon pedeset godina zajedničkog iskustva u radu s učenicima uvjere smo da su *roditelji najvažniji učitelji u djetetovom životu*. Ako netko ima snage utjecati na način učenja vašeg djeteta, to ste vi. U knjizi *Awakening Your Child's Natural Genius* (Buđenje prirodnog genija vašeg djeteta), Thomas Armstrong govori o pozitivnim utjecajima

na djetetov proces učenja koji su utvrđeni istraživanjima u obrazovanju: "Jedan od najuvjerljivijih nalaza ovog istraživanja jest važnost uloge koju igraju roditelji u obrazovanju djece. U nizu programa u kojima su roditelji bili snažno uključeni u proces učenja svoje djece došlo je do dramatičnog poboljšanja u motivaciji i postignuću učenika."¹

Jedna Swahili poslovice kaže: "Najveće dobro koje možemo učiniti drugima je ne samo da s njima

dijelimo svoje bogatstvo, već i da im otkrijemo njihovo bogatstvo." I, kao što kaže Dorothy Corkill Briggs: "Kad djeca znaju da se jedinstvenost cijeni, sklonija su upotrijebiti svoju."² Svako dijete ima jedinstveni način ophođenja s procesom učenja. Posao nas roditelja i učitelja je otkriti njihovu jedinstvenost i podržavati je.

Škole su svim učenicima tradicionalno nudile isti raspored, isto okruženje za učenje i istu metodologiju učenja. Takva je struktura pogodovala nekim učenicima, a izostavljala druge i tijekom godina stvorila populaciju "nepodobnih" za učenje.

Nakon pedeset godina zajedničkog iskustva u radu s učenicima, uvjere smo da su roditelji najvažniji učitelji u djetetovom životu.

Svakodnevno radimo s mladim ljudima i odraslima koji žive s posljedicama obrazovnog iskustva po kojem "ista veličina odgovara svima". Od tih smo ljudi naučili da je najvažniji način

Trebamo prestati obraćati pažnju na to što djeca ne mogu i početi naglašavati što mogu.

održavanja prirodne znatiželje i gorljivosti za učenje pomoći djeci da pronađu *tko su ona stvarno* - u čemu su dobra i što vole. Trebamo prestati obraćati pažnju na to što djeca ne mogu i početi naglašavati *što mogu*. Kad se radi o povećavanju uspjeha u učenju, interesi mlade osobe, njezini talenti, očekivanja, nade i ciljevi, bolji su motivatori, nego roditeljevi ili

učiteljevi ciljevi.

"Školski" svijet zna za te principe već mnogo godina – zapravo, još od 1890-tih! John Dewey je bio među glasnicima vremena, koji je objavljivao da škole trebaju zadovoljiti potrebe svakog djeteta, a ne obrnuto. 1896. je osnovao školu pri Čikaškom sveučilištu koja je nadahnjivala i njegovala interese pojedine djece. Učitelji su zapazili njen uspjeh, dok su administratori očito zanemarili te implikacije. David Guterson piše: "Status quo je bilo učenje napamet i recitiranje u razredu, napućenim pasivnom djetecom koja bi bila strogo ukorena kada bi izrazila individualne potrebe."³ Iako je Dewey poznat kao otac suvremenog američkog obrazovanja, naš obrazovni sustav nije bio oblikovan prema njegovim idejama.

Stotinu godina i mnogo istraživačkih studija kasnije nije se mnogo promijenilo u našim školama, iako sada znamo više o tome kako mozak uči, kako različiti stilovi utječu na učenje i koje metode poučavanja daju najbolje rezultate. Još mnogi drugi glasovi, uključujući Howarda Gardnera, Thomasa Armstronga, Priscillu Vail i Ritu Dunn, proglasili su važnost poštivanja načina učenja svakog djeteta. Tako vam sada dajemo tu informaciju i tražimo da osigurate svom djetetu osobnu pažnju, koja mu je potrebna kako bi postalo samousmjeren, gorljivi učenik.

Oduševljeno vas uvodimo u naš Model obrazovanja zasnovan na stilovima učenja. Tijekom mnogih godina iskustva u

učenju i poučavanju istražile smo i razradile taj postupak. Različiti su faktori potaknuli našu želju da istražimo nove načine motiviranja djece da uče. Kod svake od nas bilo ih je i osobnih i profesionalnih.

Victoria:

Moj sin nije uspijevaao u sustavu javne škole, iako je očito bio bistar i talentiran. Umjesto da se osjeća potaknutim na učenje, postajao je demotiviran i obeshrabren. Počela sam tragati za edukativnim okruženjem, metodama i materijalima koji bi mu pomogli da bude uspješan učenik, što je do prvih razreda srednje škole i uspio. Njegova ga je obnovljena gorljivost za učenjem u srednjoj školi dovela do naprednih tečajeva, sudjelovanja u natjecanju iz fizike u Chicagu, gdje je bio jedanaesti na nacionalnoj razini, te do studija arhitekture 6000 kilometara od kuće na Pratt Institutu u Brooklynu, New York. U odrasloj dobi nastavlja biti lakom učenik, sljedeći karijeru u avijaciji i razvijajući mnoštvo različitih interesa i talenata - u skijanju, fotografiji, izradi namještaja te dizajniranju i izgradnji kuća.

Uz situaciju sa svojim sinom također sam davala instrukcije djeci koja su imala teškoća s učenjem. Kad sam definirala ciljeve, specifične za vještine i potrebe svakog djeteta, djeca su dobro radila; zapravo, uopće nisam vidjela nesposobnosti.

Konačno sam u privatnoj školi, gdje sam mogla iskušavati materijale, raspored i uređenje učionice, osnovala "laboratorij" za proučavanje stilova učenja. Učenici su na nove i različite načine gorljivo sudjelovali u svim predmetima; vodili su vlastite istraživačke projekte i često jedan drugoga poučavali činjenice i postupke koje su upravo naučili. Mnoge ideje iz tog "laboratorija" se nalaze u ovoj knjizi.

Mariaemma:

Provela sam 11 godina kao ravnateljica škole za djecu s teškoćama u učenju. Moja je specijalnost bila testiranje, dijagnosticiranje i postavljanje programa za "sređivanje" te djece. Brzo sam shvatila da većina onog što sam naučila na učiteljskoj akademiji i

tečajevima za stručnjake specijalne edukacije ne djeluje te sam počela eksperimentirati s različitim materijalima i metodama kako bih pronašla one koji najbolje funkcioniraju. U međuvremenu sam puno naučila od svojih učenika. Bila sam zapanjena koliko su ti učenici nadareni u različitim područjima.

Kad sam krenula u privatnu praksu, počela sam istraživati temu stilova učenja i naišla na radove Myers-Briggs, Golaya, Gardnera i Armstronga te počela primjenjivati njihove preporuke. Nakon odličnog uspjeha sa svojim učenicima, počela sam voditi radionice za roditelje i učitelje. Na jednoj od tih radionica sam sreća Victoriju.

Obje smo vidjele potrebu za lako upotrebljivim i razumljivim sustavom procjene koji bi bio dostupan djeci, roditeljima i učiteljima. Svaka od nas je imala godine iskustva u različitim obrazovnim postavama, uključujući standardni redovni razred, specijalnu edukaciju, privatne instrukcije, savjetovanje u školovanju kod kuće, stvaranje nastavnih planova, opismenjivanje odraslih, savjetovanje roditelja i učitelja te seminare za zaposlenike. Htjele smo razviti potpuniji način određivanja stila učenja, koji bi uključivao pet vrsta stilova učenja. Rezultat je bio sustav stila učenja koji smo nazvali *Osobni portret*. Kasnije smo taj sustav proširile u Learning Style Model of Education (Model obrazovanja zasnovan na stilu učenja) koji je predstavljen u ovoj knjizi.

Tijekom posljednjih 10 godina taj su sustav koristile tisuće obitelji. On vas hrabri da preuzmete središnju ulogu u podupiranju jedinstvenog stila učenja vašeg djeteta. Kad pomažete djetetu da pronađe i poštuje vlastite jake strane, interese, talente i potrebe, ukorjenjujete u njega darovitosti s kojima je rođeno. Kad mu pomažete otkriti njegove snove, strasti i ciljeve, dajete mu krila motivacije i svrhe da postane gorljiv, samousmjeren učenik. U oba slučaja rezultat vaših napora je uspješniji učenik.

Ovaj Model stilova učenja ima tri čimbenika:

1. Uđite u djetetov tim.
2. Napravite profil.

3. Započnite trening uspješnog učenja.

Možda se pitate kakve veze imaju riječi "tim" i "trening" s učenjem. Zvuči poput sporta, zar ne? U stvari, ljudi u sportu koriste mnoga izvrsna načela učenja koja nikad ne dopiju do učionica ili radnog stola kod kuće. Sportski pristup kaže da svakom treba trener. Atletičari razumiju taj princip. Čak i oni među nama u općoj populaciji koji se ne zanimaju za sportove shvaćaju ideju da ti, ako si ozbiljan atletičar, treba trener. Ljudi koji treniraju za Olimpijske igre ni ne sanjaju da to naprave bez trenera. Danas postoje također i osobni treneri, treneri za životni stil, treneri za gubljenje težine, organizacijski treneri i treneri za upravljanje novcem. Zašto ne *treneri za učenje*?

Prvi dio ove knjige vas upoznaje s idejom pridruživanja timu vašeg djeteta i priprema vas da otkrijete njegov stil učenja. U trećem djelu proširujemo tu ideju i vodimo vas kroz proces u kojem postajete djetetov trener u uspješnom učenju. Između toga, u drugom djelu, upoznajemo vas s Profilom stila učenja, sustavom procjene koji će vam dati potrebne informacije o stilu učenja kako biste uspješno vodili dijete.

Kroz cijelu knjigu ćete se susretati s našom filozofijom da *sva* djeca mogu uspješno učiti ako ih se poučava u skladu s njihovim stilom učenja. Ovdje želimo pojasniti da ne podrazumijevamo djecu koja razvojno zaostaju ili imaju oštećenje mozga. Shvaćamo da ta djeca imaju posebne potrebe, koje se ne mogu jednostavno zadovoljiti gledajući na njihov stil učenja. Međutim, naći ćete da uz neke prilagodbe, ideje i principi u ovoj knjizi mogu pomoći i u školovanju te djece. Svako ljudsko biće ima u sebi osobitog genija koji čeka da ga se zapazi i izvuče.

OVO JE KNJIGA ZA:

Mlade

Profil stila učenja traži od mladih da govore u svoje ime; nudimo pitanja i s poštovanjem slušamo što nam govore. Naše nam je

iskustvo pokazalo da iskreno priznavanje toga kako djeca vide sebe, otključava skriveno blago interesa, snova, nada i strasti - koji osiguravaju stvarne razloge i motivaciju za učenje. Ako očekujemo da se mladež nakon srednje škole u društvu ponaša odgovorno i sposobno, nerealno je i kratkovidno čekati do sedamnaeste ili osamnaeste da bismo razmatrali ciljeve, pitali ih za mišljenje i poticali ih da donose odluke na osnovu njihovih vlastitih talenata i interesa. Nedavno je neki ravnatelj koledža primijetio u jednom članku: "Ovo je vjerojatno prvi puta u njihovom školskom životu da ih netko pita 'Kuda želiš ići? Što želiš raditi?'"⁴ Maturanti će biti bolje opremljeni da naprave inteligentan izbor ako tu vrstu pitanja postavljamo dok odrastaju. Postupno, tijekom godina školovanja djeca trebaju:

1. Upoznati svoje vlastite jake i slabe strane.
2. Postaviti vlastite ciljeve za budućnost.
3. Vježbati sve složenije vještine koje im pomažu da ostvare svoje kratkoročne i dugoročne ciljeve.
4. Svakodnevno prihvaćati aktivnu odgovornost za svoje izbore tako da sazru u sposobne ljude koji će postati stvaralački i odgovorni odrasli.

Model obrazovanja zasnovan na stilu učenja vjeruje da su učenici sposobni i da je njihov potencijal neograničen. On *očekuje* razlike među pojedinim učenicima - različitu spremnost za učenje, različitu brzinu učenja i potrebu za različitim metodama poučavanja. Za većinu djece učenje gradiva iz različitih predmeta nije problem kada ih se poučava na način koji odgovara njihovom stilu učenja. Kada se programi individualiziraju, mogu se zadovoljiti viši standardi jer raste gorljivost i sposobnost učenja. Što više uspjeha i postignuća mladež doživljava na osnovu svog jedinstvenog stila učenja, bolje je opremljena da se bavi učenjem i životom uopće. Tisuće obitelji s kojima smo došli u dodir dokazale su da je to tako.

Roditelje

Ovo je zapravo knjiga o roditeljstvu, iako ne u uobičajenom smislu riječi. Ohrabrujemo vas da preuzmete odgovornost za obrazovno putovanje svog djeteta - da prihvatite posao najvažnijeg djetetovog učitelja, da postanete njegov trener u uspješnom učenju! Bilo da vaše dijete pohađa tradicionalnu školu, alternativnu školu ili ga poučavate kod kuće, informacije o stilu učenja iznesene u ovoj knjizi pomoći će vam da postanete prisnije uključeni u djetetov proces učenja, da promijenite stavove i ponašanje prema učenju i potaknete uspjeh u učenju. Kako biste to postigli, trebat ćete čvrst, podupiruć, brižan radni odnos s djetetom. Osim metode otkrivanja stila učenja, dajemo vam i tehnike roditeljstva koje pomažu uspjehu u učenju, tehnike koje su već davale rezultate tisućama roditelja.

Što više uspjeha i postignuća mladež doživljava na osnovu svog jedinstvenog stila učenja, bolje je opremljena da se bavi učenjem i životom uopće.

Budući da naglašavamo djetetove potrebe u odnosu na stil učenja, možda ste pomislili da zagovaramo pristup učenju koji je potpuno usmjeren na dijete. Ali to nije slučaj. Za većinu djece svijet škole i učenja preteže na stranu koja uzima u obzir tek vrlo malo njihovih potreba. Ova knjiga pomaže vratiti ravnotežu. Savjetujemo da dok uravnotežujete osobne potrebe, obiteljske potrebe i potrebe djetetovog stila učenja, držite na umu vlastita temeljna uvjerenja, vrijednosti i obiteljska pravila.

Model obrazovanja zasnovan na stilu učenja, kako je predstavljen u ovoj knjizi, primjenjiv je na sve dobne grupe - od predškolaraca do odraslih. Ako vaše dijete tek kreće u školu, možete od samog početka uvesti ovaj model. Ako vam je dijete već starije, još uvijek možete koristiti ove informacije za povećanje uspjeha u učenju - nikada nije prekasno primijeniti ova načela.

Učitelje

Ako ste učiteljica ili učitelj, slobodno ponudite Profil stila učenja svojim učenicima i koristite ovu informaciju za potrebe svog razreda. I vi ste pozvani da pomognete učenicima postići uspjeh u učenju uz pomoć informacija o stilu učenja predstavljenih u ovoj knjizi. Molimo Vas da provjerite u svojoj školi ulazi li ovakvo procjenjivanje pod standardni sustav testiranja, u protivnom će vam slučaju trebati dozvola roditelja.

Ostale odrasle

Možda čitate ovu knjigu zbog vlastitih interesa. Možda ste se vratili u školu, ili ste dobrovoljni instruktor u programu opismenjivanja, ili poučavate odrasle na razini veleučilišta. Informacija o stilu učenja u ovoj knjizi primjenjiva je i na odrasle. Profil stila učenja, principi i ideje predstavljeni ovdje napravili su značajnu razliku u životima stotine odraslih s kojima smo radile.

Za one koji su skloni učiti putem slika

Držeći se našeg uvjerenja da ljudi uče na različite načine, osjećale smo da je prikladno ovaj materijal ponuditi ne samo tekstualnim učenicima, već također i vizualnim. Zajedno s tradicionalnim sadržajem uključile smo i slikovni pregled knjige (koji slijedi) i vodi vas kroz čitanje, vježbe i procjenjivanje. Također ćete u slikovnom obliku naći i druge ideje i pojmove.

Kako koristiti ovu knjigu

Savjetujemo da čitate ovu knjigu po redu, radeći vježbe i popunjavajući upitnike kako se pojavljuju. Molimo, obratite pažnju da su svi spomenuti edukativni materijali i referentne knjige abecednim redom i prema predmetu navedeni u Dodatku II. Nakon što ste pročitali knjigu, po potrebi možete nanovo pregledati pojedina poglavlja. Kada ste u nedoumici o tome gdje ste ili što činiti, pogledajte Tekući grafikon. Nadamo se da ćete

tijekom svih djetetovih školskih godina nastaviti koristiti ovu knjigu kao pomoć.

Vjerujemo da će *vam* ova knjiga dati znanje, nadahnuće i hrabrost da se uključite u edukaciju vašeg djeteta i u školi i kod kuće. Znamo da smo pomogli brojnim učenicima preko njihovih roditelja i učitelja, uputivši ih na novi put samomotivacije i povjerenja u vlastite sposobnosti. Drago nam je da smo dio putovanja uspješnog učenja vaše obitelji. Kroz ovaj proces ćete u vašem djetetu otključati gorljivog, samousmjerenog, uspješnog učenika!

Priče u ovoj knjizi su istinite, iako su imena promijenjena. One uključuju situacije koje je svaka od nas iskusila odvojeno, s obitelji, prijateljima i klijentima. Da bismo naraciju priče učinile osobnijom, odlučile smo stopiti oba naša glasa u jedan. Počevši s prvim poglavljem, govorimo kao "ja", umjesto "mi".

Dok čitate knjigu imajte na umu dva pitanja:

1. Što je uspješan učenik?
2. Kako pomoći djetetu da postane uspješan učenik?

“

Najbolji mogući program učenja jest upravo onaj koji počinje s osobitim načinima učenja svakog djeteta.

- David Guterson

”

Kako koristiti ovu knjigu

Prvi dio Uđite u tim

- A. Čitajte poglavlja 1 - 3
- B. Napravite vježbe

Upitnik

Drugi dio Napravite profil

- A. Pročitajte poglavlje 4
- B. Napravite kopije
 - Upitnika
 - Formulara
- C. Popunite upitnik
 - Talenti
 - Interesi
 - Modalitet
 - Okruženje
 - Dispozicija

Formular plana

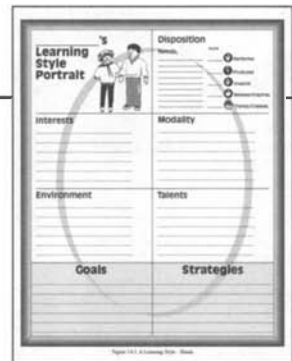

Formular rezultata

- D. Prepišite bodove u formular rezultata
- E. Pročitajte poglavlja 5 - 11
- F. Popunite formular plana

Treći dio Trening uspješnog učenja

- A. Pročitajte poglavlja 12 - 15
- B. Napravite vježbu
- C. Popunite Portrete

Portret

Uđite u tim

Poglavlja 1 do 3 vam daju potrebnu informaciju kako biste ušli u djetetov tim. 1. poglavlje vas vraća gorljivom, samousmjerenom učeniku kakvo je vaše dijete bilo prije nego je krenulo u školu. Istražit ćete razloge zbog kojih ono možda više nije takav gorljiv učenik i što je potrebno da bi se ponovo raspalila njegova motivacija za učenje. U 2. poglavlju upoznat ćete se s razlikom između tradicionalnog školskog modela i Modela obrazovanja zasnovanog na stilu učenja te otkriti istinski uspjeh u učenju, koji je moguć za svako dijete uz Model stila učenja. 3. poglavlje razmatra kako njegovati i podržavati učeničke napore vašeg djeteta i upoznaje vas s idejom formiranja tima za učenje.

Počnimo!

- Pročitajte poglavlja 1 - 3.
- Napravite jednostavne vježbe u 3. poglavlju.

Gorljiv učenik

U svakom djetetu postoji samomotiviran, gorljiv učenik. Možda mislite da sigurno ne mogu računati i vaše dijete - koje je više zainteresirano za video igrice, nego za domaću zadaću, koje mrzi ustajati ujutro, koje je prošlog tjedna izgubilo udžbenik iz prirode. Možda mislite da ne mogu misliti na vaše dijete za koje je rečeno da ima specifične teškoće u učenju. Ali da, mislim i na vaše dijete. Mislim na svu djecu. Od rođenja pa do trenutka kad uđemo u školu, svi smo gorljivi učenici. Puzimo, stojimo, hodamo, trčimo i pričamo s puno smisla i potrebe i bez učitelja ili ocjena. Iznalaženje kako to funkcionira je temeljna nužnost - poput učenja hodanja ili govorenja. Prirodna djetetova znatiželja ga navodi da nastavlja istraživati CD player usprkos činjenici da ste mu dvadeset tri puta rekli da ga ne dira. Škola je velik dio djetetovog okruženja i većina djece s uzbuđenjem iščekuje o čemu se radi.

Međutim, nakon kratkog vremena u školi, prevelikom broju djece se dogodi nešto drastično. Njihovo uzbuđenje uvene. Njihova znatiželja se pretvara u obeshrabrenje i strah te shvate da škola nije mjesto na kojem žele biti. Čak i jedno dijete koje izgubi znatiželju je previše, osobito ako je to vaše dijete. Sjećam se kako

sam se kao odlična učenica četvrtog razreda pitala koliko ću još godina morati podnositi beskrajna ponavljanja kojima sam svakodnevno bila izložena. Postala sam malodušna kad sam shvatila da će to trajati još osam godina. Kod nekih učenika zanimanje izbljedi brže. Dan nakon dugo očekivanog prvog dana u školi jedno je dijete reklo svojoj mami: "Moram li ići ponovno? Bila sam jučer."

ŠTO RADIMO NAŠIM GORLJIVIM UČENICIMA?

Znamo da sva djeca prolaze kroz iste stupnjeve rasta. Znamo da sva djeca vlastitim tempom i na vlastiti način dosižu razvojne miljokaze, kao da su upravljana nekim unutarnjim satom namještenim samo za njih. Jane puzi mjesec dana prije Elizabeth. Wayne se kliže po podu u sjedećem položaju i uopće ne puzi. Jeff može reći 'mama', 'tata' i 'pas' u dobi od deset mjeseci. Patricia se do svoje druge godine samo glasala, a onda je progovorila u čitavim rečenicama. Ne očekujemo od dojenčadi i mališana da se razvijaju istom brzinom ili da izvode stvari na točno isti način.

Zašto onda prebacujemo svu našu vitalnu, živahnu, izrazito različitu djecu u ujednačeno okruženje, sve ih poučavamo na isti način, očekujemo da napreduju istom brzinom i ako to ne uspiju, nazivamo ih ispodprosječnima?

“
*Izbjegavajte prisilu i neka
rano poučavanje bude zabavno.
Mala djeca uče kroz igru;
prisilno poučavanje ne može
ostati u duši.*

- Platon

”

Naravno, postoje programi koji koriste

individualizirane instrukcije za "darovitu" djecu i djecu s "teškoćama u učenju". Programi za djecu "s teškoćama" mnogo obećavaju i često završavaju poučavajući ponovno isti materijal, koristeći iste postupke koji ni na početku nisu djelovali. Na oba kraja spektra učenja djeca su stigmatizirana i ostavljena da ubiru društvene implikacije svoje superiornosti ili inferiornosti. Za

"prosječnu" djecu nekolicina učitelja, koji shvaćaju da metodologija jedna-veličina-odgovara-svima ne funkcionira, ponekad u izoliranim školama postavlja individualizirane programe učenja. Međutim, u glavnini, bez obzira koliko djelatnih učitelja shvaćalo važnost stilova učenja i individualiziranih metoda poučavanja, poučavanje "izvan kutije", to jest, stvarno korištenje tehnika u skladu s individualnim stilovima učenja nije politika većine škola ili općenito školskog sustava.

PODIGNITE RUKU AKO STE ŠKOLU DOŽIVLJAVALI KAO POZITIVNO ISKUSTVO

Ako napravimo anketu s pitanjem koliko je ljudi imalo pozitivno iskustvo školovanja, a koliko ih je imalo negativno, što mislite što će se pokazati? Ni sama ne znam odgovor na to pitanje. Ono što znam je da masa ljudi koje sam srela u posljednjih deset godina na radionicama, privatnim konzultacijama i na konferencijama ocjenjuje svoje školsko iskustvo kao negativno. Mnogi članovi moje obitelji, mnogi moji prijatelji i poznanici i mnogi roditelji djece s kojom radim imali su obeshrabrujuće iskustvo školovanja.

Otkrila sam zapanjujuću činjenicu da na kraju prvog ili drugog razreda mnogi učenici zapravo vide sebe kao promašaj. Procjena je da se 95 posto djece u vrtiću u vezi svoje sposobnosti učenja osjeća dobro. Međutim, 98 posto učenika viših razreda srednje škole izgubi svoj kreativan, znatiželjan duh.¹ Dakle, što se dogodilo sa svima, osim s tih ² posto učenika? Zapanjujući broj priča o obeshrabrenosti i neuspjehu koji sam skupila tijekom godina dao mi je motivaciju da napišem ovu knjigu. Evo nekih od tih priča.

Scottova priča

Učenik drugog razreda mi dolazi sav bezizražajan i klonuo, kao da nosi težak teret, i govori mi da mrzi školu. Njegova majka objašnjava da je kao trogodišnjak radosno iščekivao da ide u vrtić. U početku je uživao sretati drugu djecu u vrtiću, igrati se na

igralištu, voziti tricikl, slikati prstima, uzgajati vrt i tako dalje, ali kad je krenuo u školu i počeo zaostajati u osnovnim vještinama,

Ne očekujemo od dojenčadi i mališana da se razvijaju istom brzinom ili da izvode stvari na točno isti način. Zašto onda prebacujemo svu našu vitalnu, živahnu, izrazito različitu djecu u ujednačeno okruženje, sve ih poučavamo na isti način, očekujemo da napreduju istom brzinom i ako to ne uspiju, nazivamo ih ispodprosječnima?

učitelji su mu rekli da se ne trudi dovoljno i da je lijen. Postao je malodušan i nije više želio ići u školu. Do drugog razreda je dobio reputaciju kao sramežljiv, povučen, te da "ne dosiže svoje potencijale". Usprkos dodatnim satovima zaostajao je u matematici i čitanju. Kako jedno očito bistro dijete može doživjeti neuspjeh u drugom razredu? Kako škola sedmogodišnjaku može reći da u nečemu ne uspijeva? Kakvu motivaciju dajemo osmogodišnjaku, govoreći mu da je promašen slučaj? Dalje, zašto kao roditelji tako spremno prihvaćamo to što nam govori školski sustav? Zašto prihvaćamo te etikete? Zašto prihvaćamo ponuđene metode? Zašto prestajemo vjerovati u aktivne učenike, pune duha, kakva su naša djeca bila u dobi od tri, četiri i pet godina?

Markova priča

Mark je dvije godine u Montessori predškoli imao izvanredno iskustvo. Bio je naviknut birati vlastite edukativne aktivnosti, pod odmorom se često igrati s drugim učenicima, slikati na štafelaju i vješati slike da se osuše. Naučio je povezivati slova i glasove te bio na dobrom putu da postane sposoban čitač. Bio je znatiželjan, samopouzdan i aktivan. Kada je prešao u prvi razred javne škole, bio je uzbuđen kad su ga stavili u najvišu čitačku grupu s još tri učenika, koje se smatralo "čitačima". Bio je sretan što sreće nove prijatelje, što ima novog učitelja i što uči pisati. Ali nije prošlo dugo, a Markovu majku su pozvali u školu na razgovor s učiteljem. Mark je već imao reputaciju da ometa